

Remonstrantie Johan van Oldenbarnevelt

3.20.41 inv.nr. 514

[Transcriptie pagina 7]

1 op een tijt van verscheijden materien ende van zaecken in ver-
2 scheijden jaren gepasseert. Ick moeyeloos zijnde van de langhe
3 detentie sonder gehoor ofte acces hebbe sonder deliberatie
4 geantwoort nae mijn beste kennisse ende onthout. Van de eerste
5 examinatie in mijn Camer van detentie comende vonde mij
6 affhandich gemaectt alle middelen omme te mogen ijet bij geschrifte
7 stellen ende dat oock eenighe mijne memorien ende minute wech ge-
8 nomen waren. Ick hebbe hier over des anderen daechs geclaecht ende
9 versocht restitutie. Mij zijn eenighe memorien ende minute weder-
10 omme gegeven maer middelen omme te schrijven zijn mij onthouden.
11 Die examinatie heeft vele dagen geduert, ende meest van vele
12 zaecken ende van zaecken in verscheijden jaren gepasseert op
13 een tijt. Ick hopende een uijtcomste van de zaecke hebbe geant-
14 woort als voren, nae dat mijn hoghen ouderdom groote afflictie
15 deur tribulatiën ende vexatiën oock dese langhe detentie mochte
16 lijden ende verdragen. Het vragen ende antwoorden omtrent
17 twintich dagen veel tijts voor ende nae den middach geduijrt hebbende
18 heeft men mij wederomme laten sitten meer als vier ende twintich
19 dagen onthoudende mij alle middelen omme te schrijven.
20 Opten eersten saterdach van Januario int loopende Jaer 1619
21 hebbe ick audiëntie versocht in de welcke ick voor t' eerst
22 begeerde onder beloften ende verseeckeringhe in mijn huijs te mogen
23 gaen ende te scheijden die Registeren Chartren ende stucken
24 van mijn heeren de Staten van Hollandt ende Westvrieslandt ende
25 de mijne, op dat ick tgene t gemeene landt aengaet in publike
26 plaetse mochte overleveren. Ende zoo mij tzelve niet en mochte
27 volgen als ick hoopte Jae dat mij alsdan mijne middelen mochten
28 werden gerestitueert omme te schrijven. Ten derden dat ick
29 wesende verde in mijn LXXIle jaer ouderdoms ende deur afflictien
30 tribulatiën ende siecten van de naeste drie jaren zeer gewact in
31 mijne gesontheit, dispositie, memorie ende verstandt dat mij
32 zeer veel gevraecht ende somtijts precipitantelijck dickwils getur-
33 beert ende deur de vragen gmoveert altemets geinterrompeert
34 oock met refuijs van mijn allegatiën te laten teijckenen ende dat
35 daeromme vele poincten van mijn gedaen verclaringen naerdere
36 explicatie souden vereijsschen. Dat mij daeromme die gedaen
37 vragen ende antwoorden mochten ter handt gestelt worden omme
38 die te visiteren ende bij explicatie mij naerder verclaeren
39 naer tgene mijne memorie bij resumptie ofte anders mij zoude
40 leeren. Lestelijck dat ick die redenen van mijne exceptiën zoude
41 mogen overleveren bij geschrifte. De heeren dier tijt present
42 antwoorden mij dat zij met hare medebroeders de zaecken zoude in
43 deliberatie leggen ende geresolveert zijnde antwoorde laten
44 weten. Ick hebbe daerop aengehouden deur den Cappiteijn des
45 Armes maer en hebbe geen bescheijt cunnen krijgen. Ende nae
46 dat men mij omtrent drie maenden niet en hadde gehoort zijn ick
47 eenighe dagen inde maent van meert wederom voor de heeren
48 bescheijden alwaer mij voorgehouden is dat de heeren jegenwoor-
49 dich ende eenighe absenten bij den heeren Staten Generael
50 waren gecommitteert totte kennisse examinatie ende Iudicature
51 der zaecke. Ick hebbe versocht te verstaen wat op mijne

52 Alsoo den heere van Oldenbarnevelt besich was om dit werck
53 te voltrecken werdt hem de tijdinge s'avonts ten vijff uijren
54 gebracht dat hij tegen des anderen daechs smorgens den XIII mey
55 sich soude bereijden....

Remonstrantie Johan van Oldenbarnevelt

3.20.41 inv.nr. 514

[Hertaling]

Ik begreep dat dit mij werd toegestaan, waarna mij veel gevraagd werd

over verscheidene zaken die in de loop der tijd voorgevallen zijn. Moe van mijn lange gevangenschap zonder gezelschap antwoordde ik zonder deliberatie naar mijn beste weten. Na de eerste ondervraging in mijn kamer kwam ik erachter dat mij alle middelen om te schrijven, alsmede enige aantekeningen en concepten waren ontnomen. Ik heb hierover de volgende dag geklaagd en verzocht om teruggave. Ik kreeg enige aantekeningen en concepten terug, maar middelen om te schrijven werden me onthouden. De ondervraging duurde vele dagen, en veel zaken uit verscheidene jaren werden behandeld. Hopend op een goede afloop heb ik alles beantwoord als tevoren, mijn hoge ouderdom zeer te lijden had van verdriet en kwelling door de lange gevangenschap. De ondervragingen kostten gedurende ongeveer twintig dagen veel tijd voor en na de middag, daarna liet mij wederom meer dan 24 dagen zitten zonder schrijfwaren.

Op de eerste zaterdag van januari in het lopende jaar 1619 heb ik audiëntie verzocht, waarin ik voor het eerst onder beloften en verzekering wilde vragen om naar mijn huis te gaan, alwaar ik de registers, charters en stukken van de Staten van Holland en West-Friesland kon scheiden van mijn eigen stukken, opdat ik hetgeen het land aangaat op een openbare plaats kon overhandigen. En indien dit niet zou gaan zoals ik hoopte, of ik dan wel middelen mocht terugkrijgen om te schrijven. Ten derde – met een ouderdom van ver in de 72 jaar en zeer verzwakt door het verdriet en de kwellingen van de laatste drie jaar qua gezondheid, beschikbaarheid, geheugen en verstand – dat mij zeer veel gevraagd is en ik soms voorbarig vaak in de war en door de vragen bewogen en in elk geval in de rede gevallen ben, ook weigerend om mijn aanwijzingen te laten tekenen, en dat ik daarom vele punten van mijn verklaringen nadere uitleg vereisen. Dat mij daarom de vragen en antwoorden ter hand gesteld mochten worden om die te bekijken en mij nader te verklaren voor zover mijn geheugen mij bij herhaling of anderszins zal vertellen. Ten slotte dat ik de redenen van mijn verweer op schrift zou mogen leveren.

De heren die toen aanwezig waren antwoordden mij dat ze met hun medebroeders de zaak zouden overwegen en daarna mij het antwoord zouden laten weten. Ik ben daarnaar blijven vragen bij de Kapitein des Armes, maar ik heb geen antwoord kunnen krijgen. En nadat men mij omtrent drie maanden niet gehoord had, ben ik enige dagen in de maand maart wederom voor de heren verschenen, waar mij verteld is dat de heren – zowel de aanwezige als enige afwezige - opdracht van de Staten-Generaal hadden om de zaak te onderzoeken en beoordelen. Ik heb verzocht te begrijpen wat op mijn...

Toen de heer van Oldenbarnevelt bezig was om dit werk te voltooien, werd hem 's avonds om vijf uur het nieuws gebracht dat hij de volgende ochtend, 13 mei, zich zou voorbereiden...